

Vzpomínka na Dr. Vladimíra Šilhavého

Memory of dr. Vladimír Šilhavý

PAVEL BEZDĚČKA

Muzeum Vysočiny Jihlava, Masarykovo nám. 55, CZ – 586 01 Jihlava, e-mail: bezdecka@muzeum.ji.cz

MUDr. Vladimír Šilhavý, CSc. se narodil před pětadesátiletými lety, přesněji v neděli 20. července roku 1913 v Kutné Hoře. Osud jej již v útlém dětství zavedl na Třebíčsko a přisoudil mu roli lékaře, zoologa a výtvarníka. V. Šilhavý byl renesanční člověk, jací se snad v dnešní době již nerodí, neboť všechny tyto obtížné úlohy zvládl nad jiné dobře. Tuto vzpomínku věnuji Vladimíru Šilhavému – zoologovi, který svůj odborný zájem věnoval především sekáčům, mravencům a pavoukům. Součástí tohoto příspěvku je bibliografie V. Šilhavého věnovaná těmto skupinám a seznam taxonů, které popsal. Takto kompletní seznamy nebyly dosud v žádné práci publikovány.

Zájem o přírodní vědy probudil v malém Vladimírovi jeho strýc Vilém Vlach, plzeňský (později pražský) lepidopterolog, jehož sbírka motýlů a housenek patří dosud k nejvýznamnějším ve střední Evropě (Koleška 1995). Během studia na třebíčském gymnáziu vedli V. Šilhavého ke studiu přírody dva gymnazijní profesori, a sice Alois Dichtl a Antonín Růžička. A. Dichtl byl vynikajícím biologem a mimo jiné autorem první české ekologie živočichů (Dichtl 1924). A. Růžička byl známým třebíčským entomologem, zakladatelem a prvním předsedou Přírodovědeckého klubu v Třebíči (Koleška 1991). Právě on přivedl studenta V. Šilhavého k zájmu o mravence (Hymenoptera: Formicidae) a ke studiu myrmekofauny okolí Třebíče (Šilhavý 1935–1939). Nejvýznamnějším přínosem V. Šilhavého pro myrmekologii je objev a popis nového parazitického druhu mravence *Strongylognathus kratochvili* na hadcové stepi u Mohelna (Šilhavý 1937).

Po ukončení gymnázia nastoupil V. Šilhavý na studium medicíny v Brně, stal se jednatelem Přírodovědeckého klubu v Třebíči (v období 1961–1984 jej vedl) a svůj odborný zájem postupně přenesl z mravenců na sekáče (Opiliones). První práci o sekáčích publikoval v necelých dvaceti letech (Šilhavý 1932). Celkem napsal osm desítek odborných prací věnovaných nejen faunistice sekáčů naší republiky, ale také taxonomii, morfologii a anatomii, ontogenezi, bionomii a etologii sekáčů celého světa.

Jeho studium medicíny přerušilo uzavření vysokých škol během druhé světové války. Studium dokončil až v roce 1945 a po dvouleté lékařské praxi v třebíčské nemocnici nastoupil na místo obvodního lékaře ve Starči u Třebíče.

Jeho zájem o studium sekáčů však nepřerušilo nic, a tak v Třebíči vyrůstal odborník světové úrovně. Sekáče zkoumal nejen ve své vlasti, ale také na svých studijních a sběratelských výpravách v zahraničí. Navštívil některé země jižní a východní Evropy, sever Afriky, asijské republiky tehdejšího Sovětského svazu, severní Koreu, Indii, Cejlou a Kubu. Výsledky svých tuzemských a zahraničních výzkumů publikoval v desítkách vědeckých publikací, z nichž některé ukázaly naprosto nové možnosti studia této zajímavé skupiny pavoukocvů a další zase změnilы náhled na stávající světovou taxonomii sekáčů.

Naprosto přesně vystihl význam V. Šilhavého historik-entomolog Zdeněk Koleška, když v kapitole věnované V. Šilhavému napsal: „*Nespokojil se jen amatérským poměrem k této disciplíně, ale naopak uplatnil ve své vědecko-výzkumné činnosti plně svoje lékařské vzdělání ... Nepodlehл přijímání faktologie z klasických kompendií, ale důkladně analyzoval původní práce a shromažďoval i ověřoval materiály, které byly prameny těchto děl. Uplatněním takto získaných výsledků, opřeneých o jiné moderní názory a hlediska, dospěl nakonec k nutnosti přehodnotit celou světovou systematiku řádu Opilionidea. Obohatil metodiku vědeckého výzkumu tohoto řádu o nová taxonomická kritéria v souladu s výsledky prací jiných arachnologů*“ (Koleška 1995).

Výsledkem kritického a přitom tvůrčího přístupu V. Šilhavého ke světové taxonomii sekáčů byla studie „Die Grundsätze der modernen Weberknechtntaxonomie und Revision des bisherigen Systems der Opilioniden“, kterou přednesl a obhájil v roce 1960 na XI. Mezinárodním entomologickém kongresu ve Vídni.

Od roku 1936 do roku 1979 popsal V. Šilhavý okolo 150 nových taxonů sekáčů – viz Přehled popsaných taxonů, který jsem sestavil s využitím práce Hallan (2008). I přes velké systematické a taxonomické změny, jež řád Opiliones prodělal v posledních desetiletích, většina Šilhavého taxonů zůstává dosud v platnosti.

Je neuvěřitelné, že těchto mezinárodně uznávaných vědeckých výsledků dosáhl V. Šilhavý ve skromných podmínkách své soukromé pracovny, mimo významná vědecká centra. Brzy se mu dostalo významného ocenění, když byl jmenován tajemníkem „Centre international de documentation arachnologique“ (CIDA) v Paříži.

I přes mezinárodní věhlas nezapomínal V. Šilhavý na základní faunistický průzkum tehdejšího Československa. Sekáče sbíral a studoval od Českomoravské vrchoviny po východní Slovensko a výsledky pravidelně publikoval v nejvýznamnějších odborných časopisech. K nejvýznamnějším patří jeho studie „Zvířena sekáčů (Opiliones) mohelnské hadcové stepi“, v níž se vedle faunistických aspektů věnoval velmi podrobně fenologii několika druhů a jejich postembryonálnímu vývoji (Šilhavý 1948). Stěžejním českým dílem V. Šilhavého je bezesporu výtečně zpracovaná publikace „Sekáči – Opiliones“, která vyšla v edici Fauna ČSR (Šilhavý 1956). Tato téměř třisetstránková kniha se stovkami originálních kreseb autora svým významem zdaleka přesáhla naše hranice a dodnes patří k nejcitovanějším dílům evropských opilionologů.

Jako ryzí amatér si V. Šilhavý velmi dobře uvědomoval potřebu a význam popularizace přírodovědných oborů i propagace ochrany přírody. Proto do regionálních časopisů napsal několik desítek populárně vědeckých statí o přírodě Českomoravské vrchoviny, což završil sepsáním kapitoly věnovaných fauně regionu pro knihu Příroda Třebíčska (Ondráčková 1980).

Občané Stařeč v roce 2003 s vděčností odhalili k jeho nedožitým osmdesátým narozeninám pamětní desku na domě, v němž po celá léta žil, léčil své pacienty a vědecky bádával. V roce 2007 bylo V. Šilhavému uděleno Čestné občanství městyse Stařeč in memoriam jako „zvláštní projev úcty k člověku, který zasvětil svůj život svým pacientům, umění i vědě a zasloužil se tak o šíření dobrého jména městyse Stařeč daleko za hranicemi naší země“ (web Městys Stařeč).

V. Šilhavý patří bezesporu k nejvýznamnějším českým zoologům a nejpřednějším světovým opilionologům. Jeho píle, pracovitost a všestrannost budou ještě dlouho vzorem pro přírodovědce všech oborů, ať již využívají výhod perfektně vybavených profesních laboratoří, nebo se jako amatéři probíjejí úskalími vědeckého života kdesi v ústraní. Na počest V. Šilhavého byly pojmenovány některé taxony živočichů, zejména sekáčů, například:

Hummelinckiolus silhavyi Cokendolpher & Poinar, 1998

Pashokia silhavyi Martens, 1977

Opilio silhavyi Kratochvíl, 1936

Siro silhavyi Kratochvíl, 1937

Stylocellus silhavyi Rambla, 1991

Manahunca silhavyi Avram, 1977

[*Mitostoma silhavyi* Roewer, 1951] – dnes synonymum druhu *Phalangium chrysomelas* Hermann, 1804

Zoologická bibliografie V. Šilhavého (Opiliones, Araneae, Formicidae)

Opiliones:

Šilhavý V. 1932: Nejznámější sekáči v naší republice. Vesmír, AVČR, Praha, 11: 161–162.

Šilhavý V. 1936: Nový jeskynní sekáč z Jugoslávie, *Abasola Hofferi* n. sp. (New cave harvestman from Yugoslavia). Sborník Entomologického oddělení Národního musea v Praze, Praha, 14: 208–212.

Šilhavý V. 1937: Jak se brání sekáči svým nepřátelům. Věda přírodní, Praha, 17: 4–10.

Šilhavý V. 1938a: Sekáči Jeseníků. (Les opilions de la chaîne de montagne „Jeseniky“). Sborník Klubu přírodovědeckého v Brně za rok 1937, Brno, 20: 68–74.

Šilhavý V. 1938b: Význam tvaru kopulačních orgánů v soustavě sekáčů a revise některých evropských druhů rodu *Opilio* Herbst. (Sur l'importance de la forme de l'appareil sexuel pour le système des opilions et revision de quelques espèces européennes du genre *Opilio* Herbst), Sborník Přírodovědeckého klubu v Třebíči, Třebíč, 3: 7–20.

Šilhavý V. 1939: Sekáči skupiny *Nemastoma chrysomelas*. (Étude sur les opilions du groupe *Nemastoma chrysomelas*). Entomologické listy, Brno, 2(2): 105–114 + 1 tab.

Šilhavý V. 1940a: Příspěvek k poznání fauny sekáčů střední Evropy. Entomologické listy, Brno, 3: 38–39.

Šilhavý V. 1940b: Nástin zvířeny sekáčů jihodalmatských jeskyň. [Outline of the fauna of harvestmen of South Dalmatian caves / Umriss der opilionidenfauna der Suddalmatischen und Montenegrineren hohlenud). Entomologické listy, Brno, 3: 120–121.

Šilhavý V. 1942: Sekáči žijící na plodnicích hub. Entomologické listy, Brno, 5: 69–70.

Šilhavý V. 1945: Embryonální vývoj tarsálních drápků sekáčů (Opiliones). (Sur l'évolution embryonnaire des griffes tarsales des Opilions). Bulletin international de l'Académie tchèque des Sciences, Praha, 45: 157–164.

Šilhavý V. 1946a: Morfologické a systematické poznámky o druhu *Gyas annulatus* (Olivier) – Opiliones. (Adnotata ad collocationem systematicam et morphologiam speciei *Gyas annulatus* (Olivier) – Opiliones. Gyanti-nae, nova subfamilia mihi). Sborník Klubu přírodovědeckého v Brně, Brno, 26: 129–134.

Šilhavý V. 1946b: Embryonální vývoj tarsálních drápků sekáčů (Opiliones). Rozpravy II. Třída České akademie 54(16): 1–14. (Sur l'évolution embryonnaire des griffes tarsales des Opilions.) Bulletin international de l'Académie tchèque des Sciences, 54(16): 1–8, 4 tab.

Šilhavý V. 1946c: Pobřežní fauna sekáčů (Opiliones) rybníků u Studence. I. (Coastal fauna of Opiliones of cold ponds). Sborník Přírodovědeckého klubu v Třebíči, Třebíč, za léta 1939–1944, 4: 53–54.

Šilhavý V. 1946d: Nový rod a druh sekáčů, *Odontosoma centetes*, nov. gen., nov. spec. (Opiliones, subfamilia Phalangiinae). Sborník Přírodovědeckého klubu v Třebíči, Třebíč, 4: 55–57, 2 tab.

Šilhavý V. 1947: Sekáči Jeseníků II. (Les opilions de la chaîne de Montagnes Jeseniky II.). Entomologické listy, Brno, 10: 16–19.

Šilhavý V. 1948: Zvířena sekáčů (Opiliones) mohelnské hadcové stepi. (Les Opilions de la steppe de serpentine près de la ville de Mohelno). Mohelno / Soubor prací věnovaných studiu významné památky, Sv. 8, Svaz na výzkum a ochranu přírody i krajiny v zemi Moravskoslezské, Brno, 99 pp. + 10 tab.

- Šilhavý V. 1949a: Poznámky o sekáčích I. (Fragmenta Opilionidologica I.). Entomologické listy, Brno, 12: 9–13.
- Šilhavý V. 1949b: Sekáč *Astrobumus meadi* (Thor.) v Československé republice. (L'Opilion *Astrobumus meadi* (Thor.) dans La République Tchecoslovaque; Syn. *Roeweriolus slavicus* + *R. carpaticus*). Časopis Československé společnosti entomologické, Praha, 46(3/4): 151–155.
- Šilhavý V. 1950: Sekáči východního Slovenska. Entomologické listy, Brno, 13: 99–106.
- Šilhavý V. 1954: Sekáči – Opilionidae. Pp. 58–61. In: HRBÁČEK J. et al.: Jak a proč sbírat hmyz. Nakladatelství ČSAV, Praha, 214 pp.
- Šilhavý V. 1956a: Sekáči – Opilionidea. Fauna ČSR, No. 7. Nakladatelství ČSAV, Praha, 273 pp., 10 tab.
- Šilhavý V. 1956b: Výsledky zoologické expedice Národního musea v Praze do Turecka. (Results of the zoological expedition of the National Museum of Praha to Turkey). Sborník Entomologického oddělení Národního musea v Praze, Praha, 30(441): 31–39, 4 figs.
- Šilhavý V. 1957: Potrava plošika většího (*Trogulus nepaeformis* (Scop.)) Arachnoidea, Opiliones. Vlastivědný sborník Vysočiny, Jihlava, 1: 79–83.
- Šilhavý V. 1958: Nález mláďete klepítníka (*Ischyropsalidae*, Opilionidea) na Českomoravské Vysočině (Der Fund eines Jungen *Ischyropsalis* sp. an dem Böhmischemährischen Hügellande). Vlastivědný sborník Vysočiny, Jihlava, 2: 99–102.
- Šilhavý V. 1959: Rozbor hemolymfy a klasifikace hemocytů sekáčů. (Analyse der Hämolymphe und Klassifikation von Hämocyten der Weberknechte). Vlastivědný sborník Vysočiny, Jihlava, 3: 105–120.
- Šilhavý V. 1960: *Stempellia weiseri* n. sp., eine neue Mikrosporidienart aus dem Weberknechte *Opilio parietinus* (De Geer). Věstník Československé zoologické společnosti v Praze, Praha, 24(1): 50–53.
- Šilhavý V. 1961a: Die Grundsätze der modernen Weberknechttaxonomie und Revision des bisherigen Systems der Opilioniden. XI. Internationaler Kongress für Entomologie (Vienna, Aug. 17–25, 1960) Verhandlungen, 1: 262–267.
- Šilhavý V. 1961b: Výskyt gregariózy sekáčů (Opilionidea) u Třebíče. (Das Vorkommen der Gregarinose der Weberknechte (Opilionidea) bei Třebíč (Trebitsch), ČSSR). Vlastivědný sborník Vysočiny, Jihlava, 5: 135–146.
- Šilhavý V. 1962: Un opilion nouveau, *Pelitus drescovi* n. sp. (Oncopodidae). Bulletin du Muséum National d'Histoire Naturelle, series 2, Paris, 2(34): 464–466.
- Šilhavý V. 1965: Die Weberknechte der Unterordnung Eupnoi aus Bulgarien; zugleich eine Revision Europäischer Gattungen der Unterfamilien Oligolophinae und Phalangiinae (Arachnoidea, Opilionidea). Ergebnisse der zoologischen Expedition des Tschechoslowakischen Akademie des Wissenschaften nach Bulgarien im Jahre 1957 (Teil V). Acta Entomologica Bohemoslovaca, Praha, 62(5): 369–406, 8 plates.
- Šilhavý V. 1966a: Ökologische und genitaliomorphologische Bemerkungen über einige Arten der Familie Cosmetidae Simon aus Kuba (Arachnoidea, Opilionidea). Deutsche Entomologische Zeitschrift, N. F., 13(1/3): 263–266.
- Šilhavý V. 1966b: Beitrag zur Kenntnis der Opilioniden-Fauna Afghanistans (Arachn.). Časopis Moravského musea, Brno, 51: 251–258.
- Šilhavý V. 1966c: Über die Genitalmorphologie der Nemastomatidae (Arach., Opiliones). Senckenbergiana biologica, Frankfurt, 47(1): 67–72.
- Šilhavý V. 1966d: Neue Troguliden aus dem Kuban-Gebiet und dem Kaukasus (Arach., Opiliones). Senckenbergiana biologica, Frankfurt, 47(2): 151–154.
- Šilhavý V. 1966e: Sběr sekáčů (Arch., Opilionidea) smýkáním. Zprávy Československé společnosti entomologické při ČSAV, Praha, 2: 8–10.
- Šilhavý V. 1966f: Fragmenta Opilionidologica II. (Arach., Opilionidea). Zprávy Československé společnosti entomologické při ČSAV, Praha, 2: 104–105.
- Šilhavý V. 1966g: *Metaplathybunus hypanicus* sp. n., eine neue Weberknechtart aus dem Kubangebiet, UdSSR (Arachnoidea, Opilionidea). Acta Entomologica Bohemoslovaca, Praha, 63: 478–481.
- Šilhavý V. 1967a: *Anarthrotarsus martensi*, ein neuer Weberknecht aus Griechenland (Arach., Opiliones). Senckenbergiana biologica, Frankfurt, 48(3): 175–178, 10 figs.
- Šilhavý V. 1967b: Beitrag zur Kenntnis der Weberknechtfauna des Sowjetischen Zentral-Asien (Arach., Opilionidea). Acta Entomologica Bohemoslovaca, Praha, 64(6): 472–478.
- Šilhavý V. 1967c: Über die Art *Plathybunus femoralis* Roewer, 1956 (Arach., Opilionidae). Deutsche entomologische Zeitschrift, NF, Weinheim, 14: 451–452.
- Šilhavý V. 1967d: Über eine Sekretmündung am ersten Cheliceren-Glied der Nemastomatiden und ihre Anwendung in der Taxonomie (Opilionidea). Acta Entomologica Bohemoslovaca, Praha, 64: 319–321.
- Šilhavý V. 1968a: Beitrag zur Kenntnis der Fauna Afghanistans (Sammelergebnisse von O. Jakeš 1963–64, D. Povolný 1965, D. Povolný & Fr. Tenora 1966, J. Šimek 1965–66, D. Povolný, J. Geisler, Z. Šebek & Fr. Tenora 1967). Opilionidea (Nachtrag). Časopis Moravského musea, Brno, 53: 313–319, 19 figs.
- Šilhavý V. 1968b: Příspěvek k faunistice sekáčů (Opilionidea) Slovenska. Zprávy Československé společnosti entomologické při ČSAV, Praha, 4: 63–64.
- Šilhavý V. 1968c: Sekáči (Opilionidea) Slovenského kraju. (Die Weberknechte des Südslowakischen Karstes (Arach., Opilionidea). Zborník Východoslovenského múzea, Košice, 9B: 101–103.
- Šilhavý V. 1968d: *Trogulus rossicus* n.sp., ein neuer Weberknecht aus der UdSSR. Reichenbachia, Dresden, 10: 25–29.
- Šilhavý V. 1969a: Bemerkungen zur Morphologie einiger seltenen paläarktischen Opilioniden (Opilionidae).

- Fragmenta Opilionidologica III. Acta Entomologica Bohemoslovaca, Praha, 65: 397–398.
- Šilhavý V. 1969b: Gli opilioniidi dell'Italia settentrionale e centrale (Arachn. Opilionidae). Atti / Istituto Veneto di Scienze, Lettere ed Arti, Classe di Scienze Matematiche e Naturali, Venezia (1968–1969), 127: 495–498.
- Šilhavý V. 1969c: *Ibantila cubana*, gen. nov., spec. nov., the first representative of subfamily Ibaloniinae Roewer (Arach., Opilionidae) from America. Věstník československé společnosti zoologické, Praha, 33(4): 372–376.
- Šilhavý V. 1969d: Über die Präparation der Genitalien der Weberknechte. Dtsch. Ent. Z., N. F. 16: 141–145.
- Šilhavý V. 1969e: Životní cyklus a nejmladší stadia druhu *Mitopus morio* (Fabricius). (Arach., Opilionidae). Sborník Přírodovědného klubu Západo-moravského muzea v Třebíči, Třebíč, 7: 61–66.
- Šilhavý V. 1970a: Nouvelles recherches sur la famille des Neopilionidae Lawrence. In J. Heurtault, ed., Comptes rendus [du] IVe Congrès International d'Arachnologie (Paris, 8–13 April 1968), pp. 171–175. Paris: Centre International de Documentation Arachnologique. 278 pp. (Supplement No. 1 to Bulletin du Muséum National d'Histoire Naturelle, series 2, v. 41.).
- Šilhavý V. 1970b: A new phalangid from Cuba: *Trinimontius darlingtoni* gen. nov., sp. n. (Opilionoidea, Cosmetidae). Reichenbachia, Dresden, 13(14): 143–148.
- Šilhavý V. 1970c: Faunistický příspěvek o sekáčích (Opilionidea) Československa (Fragmenta Opilionidologica IV). (Faunistischer Beitrag zur Opilioniden-Fauna der Tschechoslowakei). Zprávy Československé společnosti entomologické při ČSAV, Praha, 5 (1969): 107–108.
- Šilhavý V. 1971a: A further new genus and species of cosmetid from the Antilles: *Arucillus hispaniolicus* gen. n., sp. n. (Arachnoidea, Opilionidea). Acta Entomologica Bohemoslovaca, Praha, 68(2): 138–140.
- Šilhavý V. 1971b: Sekáči – Opilionidea. In: Daniel M. & Černý V. (eds.), Klíč zvířeny ČSSR, Academia, Praha, 4: 33–49.
- Šilhavý V. 1971c: Prvá naleziště sekáče *Nelima semproni* Szalay v Československu. Sborník přírodovědný Západo-moravského muzea v Třebíči, Třebíč, 8: 107–110.
- Šilhavý V. 1972a: Asiatische Arten der Gattung *Euphalangium* Roewer (Arachnida: Opiliones: Phalangidae). Senckenbergiana Biologica, Frankfurt, 53(1/2): 101–108.
- Šilhavý V. 1972b: Druhý příspěvek k poznání Československých sekáčů (Opilionidea). (Der Zweite faunistische Beitrag zur Opilionidea der Tschechoslowakei). Zprávy Československé společnosti entomologické při ČSAV, Praha, 8: 93–96.
- Šilhavý V. 1973a: Ein neuer Höhlen-Weberknecht aus Ceylon (Arach. Opil. Biantinae). Revue suisse de Zoologie, Genève, 80(4): 805–807, 4 figs.
- Šilhavý V. 1973b: Fifth study to the Antillean Phalangida: *Mirda* gen. nov. (Arachnida, Opiliones). Reichenbachia, Dresden, 14(18): 145–149, 2 figs.
- Šilhavý V. 1973c: Prvý nález sekáče *Ischyropsalis manicata* L. Koch na Moravě. (Der erste fundort von *Ischyropsalis manicata* L. Kopch in Mähren) (Ischyropsalididae, Opilionidea). Sborník přírodovědný Západo-moravského muzea v Třebíči, Třebíč, 9: 83–84.
- Šilhavý V. 1973d: Two new systematic groups of gonyleptomorphid phalangids from the Antillean-Caribbean Region, Agoristenidae Fam. N., and Caribbiantinae Subfam. N. (Arachn.: Opilionidea). Věstník Československé společnosti zoologické, Praha, 37(2): 110–143.
- Šilhavý V. 1974a: A new subfamily of Gonyleptidae from Brazilian caves, Pachylospeleinae subfam. n. (Op. Gon.). Revue suisse de Zoologie, Genève, 81(4): 893–898.
- Šilhavý V. 1974b: Cavernicolous opilionids from Mexico (Arachnida, Opiliones). Subterranean Fauna of Mexico. Part II. Quaderno Accademia Nazionale dei Lincei, Problemi Attuali di Scienza e di Cultura, Roma (1973), 171(2): 174–194.
- Šilhavý V. 1974c: Několik sekáčů z Jugoslávie a Mongolska (Arach., Opiliones) (Ze sbírek Entomologického oddělení Moravského muzea). (Einige Weberknechte aus Jugoslawien und Mongolei). Zprávy Československé společnosti entomologické při ČSAV, Praha, 10: 75–76.
- Šilhavý V. 1974d: Opilionidea. in: TANAP. Zb. Prác o Tatr. nár. parku, Osveta, Martin, 16: 81–85.
- Šilhavý V. 1974e.: Some phalangids from Ceylon and Malaysia. Revue suisse de Zoologie, Genève, 81(1): 25–28.
- Šilhavý V. 1976a: A remarkable new opilionid of the family Agoristenidae, *Vampyrostenus kratochvili* gen. n., sp. n. (Opilionidea, Gonyleptomorphi). Acta Entomologica Bohemoslovaca, Praha, 73(1): 56–58.
- Šilhavý V. 1976b: Podíl sekáčů (Opilionidea) ve zvířené členovců pohybujičích se po lesní půdě. (Quotient of Opilionids in the fauna of running Arthropods in a lime wood.) Sborník přírodovědný Západo-moravského muzea v Třebíči, Třebíč, 10: 15–17.
- Šilhavý V. 1976c: Two new opilionids of the family Leibonidae from Korea (Arach., Opiliones). Věstník Československé společnosti zoologické, Praha, 40(4): 296–299.
- Šilhavý V. 1976d: Zwei neue *Ausobskya*-Arten aus Griechenland: *A. mahnerti* sp. n. und *A. hauseri* sp. n. Revue suisse de Zoologie, Genève, 83(1): 263–271.
- Šilhavý V. 1977: Further cavernicolous opilionids from Mexico. Subterranean fauna of Mexico, 3. Quaderno Accademia Nazionale dei Lincei, Problemi Attuali di Scienza e di Cultura, 171: 219–233.
- Šilhavý V. 1978: *Mimuides milleri* sp. n., an opilionid with an unusual manner of stridulation (Phalangodidae, Phalangodinae). Acta Entomologica Bohemoslovaca, Praha, 75(1): 58–63.
- Šilhavý V. 1979a: New American representatives of the subfamily Samoinae (Opiliones, Phalangodidae, Arach.).

- Annotationes zoologicae et botanicae, Slovenské národné múzeum, Bratislava, 130: 1–27.
- Šilhavý V. 1979b: New opilionids from the subfamily Phalangodinae from Cuba (Arachn.: Opiliones). Věstník Československé společnosti zoologické, Praha, 43(1): 60–75.
- Šilhavý V. 1979c: Opilionids of the suborder Gonyleptomorphi from the American caves, collected by Dr. Pierre Strinati. Revue suisse de Zoologie, Genève, 86(2): 321–334.
- Šilhavý V. 1981: Occurrence of *Leiobunum glabrum* in Czechoslovakia (Arach., Opiliones). Věstník Československé společnosti zoologické, Praha, 45(3): 204–208.
- Araneae:**
- Šilhavý V. 1938a: Několik pavouků z čeledi Thomisidae nových pro Moravu. (Quelques araignées de la fam. Thomisidae, nouvelles pour la faune de Moravie). Entomologické listy, Brno, 1: 89–90.
- Šilhavý V. 1938b: Pavouk *Xysticus embriki* Kolosváry v Československé republice. (*Xysticus embriki* Kolosváry in the Czech Republic). Časopis Československé společnosti entomologické, Praha, 35: 36–38.
- Šilhavý V. 1940: *Thanatus aridorum* n. sp., nový pavouk z mohelnské hadcové stepi. (*Thanatus aridorum* n. sp. (Aran., Thomisidae), e desertis serpentinicis apud Mohelno, Moravia occidentalis, descriptus). Entomologické listy, Brno, 3: 14–15.
- Šilhavý V. 1941: *Thanatus dvořáci* nov. spec., nový pavouk z Mohelnské hadcové stepi. (*Thanatus dvořáci* nov. spec. (Aran. Thomisidae), e desertis serpentinicis apud Mohelno, Moravia occidentalis, descriptus). Časopis Československé společnosti entomologické, Praha, 38: 77–78.
- Šilhavý V. 1944: Pavouci čeledi Thomisidae ze západního Balkánu. (De Araneis familiae Thomisidae in Balcano occidentali viventibus). Sborník Klubu přírodovědeckého v Brně 25 (1942–1943): 90–95.
- Šilhavý V. 1947: Variabilita kopulačních orgánů druhu *Philodromus aureolus* (Clerck). (Ad cognitionem variabilitatis epigynarum speciei *Philodromus aureolus* (Clerck) Araneae – Thomisidae). Časopis Československé společnosti entomologické, Praha, 44: 50–52.
- Šilhavý V. 1958: Nový druh pavouků z okolí Třebíče *Porrhoma moderatum* n. sp. (Nova species araneorum Moraviae occidentalis, ČSR: *Porrhoma moderatum* n. sp.). Vlastivědný sborník Vysočiny, Jihlava, oddíl věd přírodních 2: 103–107.
- Šilhavý V. 1975: Zakládání arachnologických sbírek. (Establishing arachnological collections). Z minulosti a přítomnosti Turca, Osveta, Martin, 3: 107–110.
- Formicidae:**
- Šilhavý 1935: Mravenci z okolí Třebíče, záp. Slovenska a Kutné Hory. Věda přírodní 16: 96–97.
- Šilhavý V. 1936: Složení mravenčí zvířeny hadcové stepi u Mohelna (předb. sděl.). Příroda 29: 95–97.
- Šilhavý V. 1937a: *Strongylognathus Kratochvili* n. sp., nový praeglaciální mravenec z Moravy. (*Strongylognathus Kratochvili* sp. n., une fourmi nouvelle, reliquat du temps préglacial de Moravie, Tchécoslovaquie). Sborník Přírodovědeckého klubu v Třebíči, Třebíč, 1 (1936): 5–12.
- Šilhavý V. 1937b: Můžeme pokládati mravence *Lasius flavus* var. *flavo-myops* za samostatnou systematickou jednotku? Časopis Československé společnosti entomologické, Praha, 34: 59–60.
- Šilhavý V. 1938: Mravenci hadcové stepi u Mohelna. (Les fourmis de la steppe de serpentine près de la ville de Mohelno). Sborník Přírodovědeckého klubu v Třebíči, Třebíč, 2 (1937): 3–31.
- Šilhavý V. 1939a: Poznámky k mravenčí zvířence dolního toku Oslavy. (Bemerkungen zur Ameisenfauna des unteren Oslava-Flusses). Entomologické listy, Brno, 2: 38–39.
- Šilhavý V. 1939b: Die Ameisenfauna des Bezirkes von Třebíč. Entomologische Rundschau, 56: 367–370.
- Šilhavý V. 1948: Dvě zajímavá mravenišť druhu *Lasius fuliginosus* Latr. (Hym. Form.). (Doux intéressantes fourmilières de l'espèce *Lasius fuliginosus* Latr.). Časopis Československé společnosti entomologické, Praha, 45: 73–76.
- Šilhavý V. 1970: Výskyt mravence *Formica (Serviformica) cinerea* Mayr v okolí Třebíče (Hymenoptera, Formicoidea). (Occurrence of ant *Formica (Serviformica) cinerea* Mayr in surrounding of Třebíč). Vlastivědný sborník Vysočiny, Jihlava, 6: 137–138.

Přehled popsáných taxonů

Sekáči (Opiliones)

Druhy a poddruhy

1937

Abasola hofferi Šilhavý, 1937

1938

Opilio dinaricus Šilhavý, 1938

Opilio ruzickai Šilhavý, 1938

Platybumus pallidus Šilhavý, 1938

1946

Metaphalangium cirtanum (C. L. Koch, 1839)

= *Odontosoma centetes* Šilhavý, 1946

Mitostoma olgae Šilhavý, 1946

Mitostoma olgae decorum Šilhavý, 1946

Mitostoma olgae kratochvili Šilhavý, 1946

1956

Dicranolasma hoberlandti Šilhavý, 1956

Platybunoides argaea Šilhavý, 1956

1963

Pelitus drescoi Šilhavý, 1963

1965

Lacinius horridus (Panzer, 1794)

= *Lacinius bulgaricus* Šilhavý, 1965

- Leiobunum rumelicum* Šilhavý, 1965
Egaenus anatolicus Kulczynski, 1903
 = *Metaphalangium kratochvili* Šilhavý, 1965
Rafalskia olympica (Kulczynski, 1903)
 = *Metaplatybumus drenskii* Šilhavý, 1965
Platybumus buresi Šilhavý, 1965
Rilaena balcanica Šilhavý, 1965
1966
Bactrophalangium jakesi Šilhavý, 1966
Dicranolasma giljarovi Šilhavý, 1966
Metaplatybumus hypanicus Šilhavý, 1966
Platybessobius caucasicus Šilhavý, 1966
1967
Anarthrotarsus martensi Šilhavý, 1967
Euphalangium thianshanense Šilhavý, 1967
Euphalangium vladimirae Šilhavý, 1967
1969
Ibantila cubana Šilhavý, 1969
Kimula banksi Šilhavý, 1969
Kimula goodnightiorum Šilhavý, 1969
Kimula levii Šilhavý, 1969
Kimula turquinensis Šilhavý, 1969
1970
Trinimontius darlingtoni Šilhavý, 1970
1971
Arucillus hispaniolicus Šilhavý, 1971
1973
Agoristenus cubanus Šilhavý, 1973
Agoristenus haitensis Šilhavý, 1973
Ahotta hispaniolica Šilhavý, 1973
Biantes aelleni Šilhavý, 1973
Bidoma indivisa Šilhavý, 1973
Calmotrinus turquinensis Šilhavý, 1973
Caribbiantes cubanus Šilhavý, 1973
Galibrotus carlotanus Šilhavý, 1973
Galibrotus riedeli Šilhavý, 1973
Haitimera paeninsularis Šilhavý, 1973
Leiostenus leiobuniformis Šilhavý, 1973
Lichirtes hexapodoides Šilhavý, 1973
Manahunca bielawskii Šilhavý, 1973
Martibianta virginsulana Šilhavý, 1973
Meriosfera gertschi Šilhavý, 1973
Meriosfera lineata Šilhavý, 1973
Ortholasma sbordonii Šilhavý, 1973
Piratrinus calcaratus Šilhavý, 1973
Vestitecola haitensis Šilhavý, 1973
Yunquenus portoricanus Šilhavý, 1973
1974
Guerrobunus arganoi (Šilhavý, 1974)
Hoplobunus queretarius Šilhavý, 1974
Karos brignolii Šilhavý, 1974
Pachylospeleus strinatii Šilhavý, 1974
Strandia strinatii Šilhavý, 1974
Troglostygnopsis anophthalma Šilhavý, 1974
1976
Ausobskya hauseri Šilhavý, 1976
Ausobskya mahnerti Šilhavý, 1976
Leiobunum wegneri Šilhavý, 1976
Psathyropus damila Šilhavý, 1976
Vampyrostenus kratochvili Šilhavý, 1976
1977
Akdalima vomeroi Šilhavý, 1977
Hoplobunus zullinii Šilhavý, 1977
Mexotroglinus sbordonii Šilhavý, 1977
Sbordonia armigera Šilhavý, 1977
1978
Minuides milleri Šilhavý, 1978
1979
Akdalima jamaicana Šilhavý, 1979
Anamota custodiens Šilhavý, 1979
Ancistrotellus hauseri Šilhavý, 1979
Arganotus robustus Šilhavý, 1979
Arganotus strinatii Šilhavý, 1979
Caribula longimana Šilhavý, 1979
Cersa kratochvili Šilhavý, 1979
Hewus cubensis Šilhavý, 1979
Hummelinckiolus parvus Šilhavý, 1979
Isocranaus strinatii Šilhavý, 1979
Kalina zebroides Šilhavý, 1979
Trinella albidecorata (Šilhavý, 1979)
 = *Leiostenus albidecoratus* Šilhavý, 1979
Maracaynatum cubanum Šilhavý, 1979
Maracaynatum stridulans Šilhavý, 1979
Maracaynatum trinidadense Šilhavý, 1979
Orsa daphne Šilhavý, 1979
Pachyloides thorellii Holmberg, 1878
 = *Pachyloides aelleni* Šilhavý, 1979
Pachylicus castaneus (Šilhavý, 1979)
 = *Brimma castanea* Šilhavý, 1979
Pellobunus insularis Banks, 1905
 = *Psycitrapus panamensis* Šilhavý, 1979
Psycitrapus haitiensis Šilhavý, 1979
Reventula amabilis Šilhavý, 1979
Rhopalocranaus bordoni Šilhavý, 1979
Valifema blanda Šilhavý, 1979
Vlachiolus vojtechii Šilhavý, 1979
Turquinia montana Šilhavý, 1979
- Rody**
1946
Metaphalangium Roewer, 1911
 = *Odontosoma* Šilhavý, 1946
1956
Platybunoides Šilhavý, 1956
1965
Metaphalangium Roewer, 1911
 = *Apozacheus* Šilhavý, 1965
 = *Metegaenus* Šilhavý, 1965
 = *Parodontosoma* Šilhavý, 1965
Buresilia Šilhavý, 1965
Rilaena Šilhavý, 1965
Roeweritta Šilhavý, 1965

1966*Bactrophalangium* Šilhavý, 1966*Hadžinia* Šilhavý, 1966*Nemaspela* Šilhavý, 1966**1967***Anarthrotarsus* Šilhavý, 1967**1969***Ibantila* Šilhavý, 1969**1970***Trinimontius* Šilhavý, 1970**1973***Agoristenus* Šilhavý, 1973*Ahotta* Šilhavý, 1973*Bidoma* Šilhavý, 1973*Calmotrinus* Šilhavý, 1973*Caribbiantes* Šilhavý, 1973*Galibrotus* Šilhavý, 1973*Haitimera* Šilhavý, 1973*Trinella* C. J. Goodnight & M. L. Goodnight, 1947= *Leiostenus* Šilhavý, 1973*Lichirtes* Šilhavý, 1973*Manahunca* Šilhavý, 1973*Martibianta* Šilhavý, 1973*Meriosfera* Šilhavý, 1973*Mirda* Šilhavý, 1973*Piratrinus* Šilhavý, 1973*Vestitecola* Šilhavý, 1973*Yunquenus* Šilhavý, 1973**1974***Guerrobunus* C. J. Goodnight & M. L. Goodnight, 1945= *Caecoa* Šilhavý, 1974*Pachylospeleus* Šilhavý, 1974*Troglostygnopsis* Šilhavý, 1974**1976***Vampyrostenus* Šilhavý, 1976**1977***Arganotus* Šilhavý, 1977*Mexotroglinus* Šilhavý, 1977*Sbordonia* Šilhavý, 1977**1978***Kalominua* Soerensen, 1932= *Calominua* Šilhavý, 1978*Pherania* Strand, 1942= *Phaera* Šilhavý, 1978**1979***Anamota* Šilhavý, 1979*Caribula* Šilhavý, 1979*Cersa* Šilhavý, 1979*Hummelinckiolus* Šilhavý, 1979*Orsa* Šilhavý, 1979*Reventula* Šilhavý, 1979*Valifema* Šilhavý, 1979*Vlachiolus* Šilhavý, 1979*Turquinia* Šilhavý, 1979**Podčeledi****1946**

Gyantinae Šilhavý, 1946

= Gyinae Šilhavý, 1946

1961

Phalangiinae Latreille, 1802

= Dentizacheinae Šilhavý, 1961

1973

Stenostygninae Roewer, 1913

= Caribbiantinae Šilhavý, 1973

Agoristeninae Šilhavý, 1973

Leiosteninae Šilhavý, 1973

1974

Pachylospeleinae Šilhavý, 1974

Stygnopsidae Sørensen, 1932

= Troglostygnopsinae Šilhavý, 1974

Čeled'

Agoristenidae Šilhavý, 1973

Podřád

Gonyleptoidea Kratochvíl, 1958

= Gonyleptimorphi Šilhavý, 1961 (subordo)

Pavouci (Araneae)*Porrhoma egeria* Simon, 1884= *Porrhoma moderatum* Šilhavý, 1956*Thanatus arenarius* Thorell, 1872= *Thanatus aridorum* Šilhavý, 1940= *Thanatus dvoraki* Šilhavý, 1941**Mravenci (Hymenoptera: Formicidae):***Strongylognathus kratochvili* Šilhavý, 1937**Seznam biografí V. Šilhavého**

Buchar J. 1963: In memory of MUDr. Vladimír Šilhavý, CSc. Acta entomologica bohemoslovaca, Praha, 82: 157–158.

Folk Č. 1984: K sedmdesátinám MUDr. Vladimíra Šilhavého, CSc., Živa, Praha, 32 (1): 21.

Kratochvíl J. 1963: MUDr. Vladimír Šilhavý – padesátníkem. Zoologické listy, 12, 364–365.

Miller F. 1974: Sixtieth birthday of MUDr. Vladimír Šilhavý, CSc. Acta entomologica bohemoslovaca, Praha, 71: 55–59.

Redakce 1984: MUDr. Vladimír Šilhavý, CSc. *20. 7. 1913 †6. 7. 1984. Sborník Přírodovědného klubu Západoslováckého muzea v Třebíči, Třebíč, 13: 3–6.

Zejda R., Hedvábný M., Jindra P., Benda P. & Richter K. 2000: Osobnosti Třebíčska. Akcent, Třebíč, 227 pp.

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji Doc. Ing. Slavomíru Stašiovi, PhD. za kontrolu rukopisu a pomoc při odstranění nedostatků.

LITERATURA

- DICHTL A. (1924): Živočišná oekologie. Nakl. A. Píša, Brno, 291 pp.
- HALLAN J. (2008): The Joel Hallan's complete list of species of Opiliones of the World. [<http://entowww.tamu.edu/research/collection/hallan/OpilRtp2.txt>]
- KOLEŠKA Z. (1991): Růžička Antonín. Seznam biografí československých entomologů (entomologové nežijící) – 13. pokračování. – Klapalekiana, Vol. 27, supplementum, 474–475.
- KOLEŠKA Z. (1995): Vlach Vilém. Seznam biografí československých entomologů (entomologové nežijící) – 15. pokračování. – Klapalekiana, Vol. 31, supplementum: 674–675.
- ONDRÁČKOVÁ S. [ed.] (1980): Příroda Třebíčska. Blok, Brno, pp. 79–83.
- <http://www.mestys-starec.eu//obcanstvi.php>